

En tapt seier

På vegne av Changemaker Bergen Student vil jeg si at **det er en stor dag i dag**, det er en seier for fred, for internasjonalt samarbeid og rettferdighet når FN nå forbyr atomvåpen. Dette forbudet er kjempet frem av mindre stater, og viser med det at også de kan sette den politiske dagsorden og holde stormaktene litt i trøyene. Dette forbudet kan også potensielt bidra til å utjevne dagens skjeve maktforhold - så det er mange grunner til å feire.

Samtidig må vi ikke glemme at Norge og de fleste NATO-land, sammen med atomvåpenstatene, ikke har signert avtalen. Derfor utgjør atomvåpen fremdeles en trussel mot menneskeheten og mot rettferdighet.

Dommedagsklokken blir brukt som en metafor på hvor nær verden er en utslettelse som følge av atomkrig. Denne klokken har aldri vært nærmere midnatt enn den var i 2020. Årsakene til det er ustabilitet: verden blir stadig mer polarisert, mer autoritær og anti-demokratisk. Vi er redde for klimaendringer, for finanskriser, for pandemi og etterhvert også for hverandre.

For to uker siden, i USA, så vi hvor fort en situasjon kan oppskalere og bli farlig. Stormingen av kongressen ble ansett som et angrep på demokratiet. På mange måter er også atomvåpen et angrep på demokratiet, i den forstand at vanlige mennesker mister retten til å bestemme over noe så grunnleggende som sitt eget liv. I et betent politisk klima blir frykten for masseutslettelse reell. Og faktisk er det sånn at mens nesten 80% av den norske befolkning ønske å skrive under på atomvåpenforbudet, så brukes oljefondet, den norske felleskassa, til å investere i nettopp disse dødelige våpnene. Er det å følge folkets vilje?

Atomvåpen er grunnleggende urettferdig. Det konsentrerer makt hos allerede mektige nasjoner. Makt basert på frykt. Beskyttelse for noen, og død for andre. Og det er så mye annet vi burde brukt penger på, som blant annet koronapandemien har vist oss: bedre helsetilbud, sikrere arbeidsplasser, vaksiner til alle (også utenfor egne landegrenser). I stedet forsvinner milliardbeløp til opprustning og vedlikehold av atomvåpen.

Når Norge velger å ikke slutte seg til Atomvåpenforbudet, så forsterker vi denne skjeve maktbalansen og urettferdige fordelingen. Ikke minst fratar vi stemmen til de 122 statene som faktisk har signert, og de 50 som har ratifisert. Vi lar udemokratiske prinsipper få prege samfunnet.

Atomvåpen har skremt oss og splittet oss alt for lenge. Nå har FN gitt oss en mulighet til å samles. Så hvorfor må jeg fortsatt stå her? Fordi land som Norge stikker hodet i sanden og lar stormaktene forbli mektige og farlige trusler. Det synes jeg, og det synes Changemaker, at er flaut. Norge bør være en pådriver for rettferdighet, ikke for atomvåpen som undergraver nettopp det.